

Geringde vogels in Groningen (aflevering 22)

Klaas van Dijk

In deze aflevering wat extra aandacht voor Goudplevieren (Wilsters). Naamgeving en volgorde is hoofdzakelijk conform EURING. Notatie bij vogels met meerdere kleurringen: eerst links en daarna rechts en gescheiden door //; eerst boven en daarna onder en gescheiden door /. Nieuwe meldingen kunnen worden opgestuurd naar Klaas van Dijk, Vermeerstraat 48, 9718 SN Groningen, telefoon 050-3182924, e-mail klaas.vdijk@hetnet.nl.

Knobbelzwaan *Cygnus olor*

[ARNHEM 693R en ARNHEM 420X] Deze vogels zijn al jarenlang met elkaar gepaard. De man (693R) werd in 1999 geringd als nestjong in de Winsummermeeden en de vrouw (420X) werd in 2004 geringd als broedvogel ten oosten van Bedum. Ze waren toen al met elkaar gepaard en ze hadden dat jaar jongen. Het paar broedt ieder jaar in deze omgeving en in 2010 werden vijf jongen geringd. Op 3 februari 2011 kwam er een melding dat 693R en 420X langs de Seine bij Rouen (Frankrijk) zaten, een kleine 600 km naar zuidwest. Beide vogels zaten hier toen al 2-3 weken, maar pas op 3 februari werden de ringen afgelezen. De Zwanenwerkgroep krijgt zelden zulke verre terugmeldingen en alleen in winters met veel sneeuw.

Wilde Zwaan *Cygnus cygnus*

[RIGA EM175 met blauwe halsband 1E75] Geringd op 25 juli 2010 als nestjong (mannetje) bij Remte in Letland (56°46' N, 22°46' O). Op 4 november werd de vogel hier nog gezien. Daarna zat hij op 28 en 30 december bij Westergeest in Friesland en op 13 febru-

ari 2011 zagen Willem-Jan Fontijn en Peter Volten hem bij Slochteren. Afstand 1090 km, richting WZW.

Brandgans *Branta leucopsis*

[MOSKWA CS 002703 met lichtgroen 7 // wit =] Geringd op 17 juni 2003 als na 1e kj. bij de Kolokolkova baai (68°35' N, 52°20' O) in Noord-Rusland. Op 22 februari 2004 zat de vogel bij de Leybocht in het Duitse deel van de Waddenzee en in 2004, 2005, 2007 en 2008 werd hij tijdens de broedtijd in het broedgebied in Noord-Rusland gezien. Dick Veenendaal zag hem op 21 januari 2011 op de kwelders langs de Noordpolder, 2890 km naar WZW. Later werd hij op 30 januari en op 2 februari bij Anjum gezien. Deze gekleurde Brandgans uit Noord-Rusland was nog nooit in Nederland gezien, terwijl verreweg de meeste bijna jaarlijks in Nederland worden gezien. Vermoedelijk was het strenge winterweer ook hier aanleiding om uit te wijken, in dit geval naar Nederland.

Witbuikrotgans *Branta hrota*

[oranje/oranje // rood/witte kleuring J1] Geringd op 29 januari 1995 als na 2e kj. in Lindisfarne in NO Engeland (55°41' N, 01°50' W). Op grond van het gedrag is het een mannetje. Lindisfarne is een vast overwinteringsgebied voor de Witbuikrotganzen die op Spitsbergen broeden, en de vogel werd in alle zeven daarop volgende winterseizoenen een of meerdere malen in Lindisfarne gezien. Tot aan 2002 werd hij in drie voorjaren ook in Denemarken gezien: op 7 en 29 april 1995, op 22 en 29 mei 1997 en op 19 en 20 maart en 15 mei 1999. Na 5 februari 2002

FOTO: GERJON GELLING

Witbuikrotganzen – Eemshaven – 26 december 2010

werd hij meer dan acht jaar niet meer gezien of gemeld. Pas op 5 maart 2010 werd hij weer in Denemarken gezien. Hij was toen de witte kleurring J1 verloren. Vervolgens werd de vogel op 26 december 2010 door Gerjon Gelling ontdekt in de Eemshaven en hij werd hier op 31 december ook gezien door Peter Volten. De vogel is ondertussen zeker al 17½ jaar oud. Hij was gepaard, maar het paar had geen jongen bij zich. Het strenge winterweer leidde in 2010/11 wederom tot een forse influx van Witbuikrotganzen, zie aflevering 21 (*Gors* 38: 93) voor een eerder geval.

Nijlgans *Alopochen aegyptiacus*

[ARNHEM 8.018.708 met wit V // geel 7]
Geringd op 10 september 2010 als nestjong door Frank Majoor bij de Hamburgervijver (stad Groningen). Het broedsel telde vijf jongen en de vogel werd hier op 28 oktober voor het laatst gezien. Op 2 januari 2011 zag Sieds Boersma de vogel langs de Kaepwei bij Gaastmeer (Friesland). Afstand 77 km, richting WZW.

Nijlgans *Alopochen aegyptiacus*

[HELGOLAND E 06059 met gele halsband 6A] Geringd op 11 juni 2009 als nestjong (mannetje) in Jever (53°35' N, 07°54' O) in Duitsland. Het broedsel telde vijf jongen en de vogel werd hier op 20 augustus voor het laatst gezien. Op 12 september zat hij bij Aurich (20 km WZW) en op 13 maart 2010 bij Holler Sandberg (55 km zuidoost van Jever). Vervolgens zat hij op 18 mei in de Koningslaagte (120 km west van Holler Sandberg) en vanaf half juni bij de Floresvijver in de stad Groningen. De vogel was gepaard en op 19 juni werd vastgesteld dat zijn vrouwtje in een eendenhokje midden op de parkvijver nestelde. Door slecht weer op 12 juli spoelde het eendenhokje weg en daardoor is het broedgeval in de late eifase mislukt. Het broedpaar werd op 13 juli voor het laatst bij de Floresvijver gezien. Daarna zag Peter Volten de vogel op 21 november bij Kiel-Windeweer en Ko Veldkamp zag hem op 30 december bij Scharmer. De broedlocatie ligt 96 km WZW van de geboortelocatie.

Nijlgans *Alopochen aegyptiacus*

[HELGOLAND E 06311 met gele halsband 6C] Geringd op 3 augustus 2010 als 1e kj. mannetje in Jever. Op 15 en 17 november 2010 zag Emo Klunder deze vogel bij Wildervank, 90 km zuidwest. Drie gevallen die aangeven dat Nijlganzen flinke omzwervingen kunnen vertonen.

Havik *Accipiter gentilis*

[ARNHEM 6.106.510] Geringd op 8 juni 2001 door Thijs van Galen als nestjong (mannetje) bij Nijeholtpade (Friesland). Op 21 januari 2002 door Albert-Erik de Winter als verkeersslachtoffer dood gevonden bij het viaduct over de Eemshavenweg bij Huizinge. Afstand 60 km, richting noordoost.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[LEIDEN 288169] Geringd op 10 december

1954 als adult bij Zuidwolde en teruggemeld als geschoten op 3 juni 1955 bij Norilsk (69°20' N, 88°15' O) in het Aziatische deel van Rusland, afstand 4300 km, richting NNO. Dit is de meest oostelijke terugmelding van een Wilster die in Nederland is geringd. Tevens is het de enige elders geringde Goudplevier die uit het district Taimyr is teruggemeld (en er zijn ook geen terugmeldingen van elders van vogels die hier waren geringd).

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[ARNHEM 1294368 en 1294373] Beide geringd door Jurrie Ottens op 28 november 1992 als 1e kj. bij Stitswerd. Die ochtend werden hier 33 Wilsters gevangen. De eerste vogel werd op 1 januari 1995 teruggemeld als geschoten bij Alcáçovas in het zuiden van Portugal (38°23' N, 08°08' W), afstand 2012 km, rich-

Nijlgans – Floresvijver, Groningen – 18 juni 2010

FOTO: ANA BUREN

FOTO: ANA BUREN

Nijlgans – Hamburgervijver, Groningen – 3 oktober 2010

ting zuidwest. De tweede vogel werd op 13 september 2005 dood teruggemeld van het Kola schiereiland bij Tumannyi in Noord-Rusland (68°49' N, 35°35' O), afstand 2294 km, richting NNO. De meldingen uit Rusland komen uit het broedgebied en de vogel van het Kola schiereiland is de enige terugmelding uit het broedgebied van de door Jurrie Ottens geringde Wilsters.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[ARNHEM 1319721] Geringd op 1 december 1994 als na 1e kj. door Jurrie Ottens bij Ten Boer. Die ochtend werden hier 21 Wilsters gevangen. Op 11 augustus 2007, twaalf jaar en acht maanden na de ringdatum, door hemzelf teruggevangen bij Ten Boer. De vogel was in 1993 of eerder geboren en was dus al minimaal veertien jaar oud.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[ARNHEM 1319762 en 1319763] Beide geringd op 22 maart 1995 door Jurrie Ottens bij Stitswerd. Die namiddag werden hier 38

Wilsters gevangen. De eerste vogel, een na 2e kj., werd teruggemeld op 1 januari 1997 als geschoten bij Entradas in het zuiden van Portugal (37°45' N, 07°58' W), afstand 2067 km, richting zuidwest. De tweede vogel, een 2e kj., werd door een ringer teruggevangen op 27 oktober 2007 bij Jorwert in Friesland, afstand 63 km. De tweede vogel was in 1994 geboren en was dus toen al ruim dertien jaar oud.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[ARNHEM 1352894] Geringd op 18 oktober 1997 door Jurrie Ottens als 1e kj. bij Fraamklap en teruggevangen bij Adorp op 18 oktober 2007 door ringer A. Groeneveld. Afstand 11 km. Precies tien jaar na de ringdatum weer teruggevangen.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[ARNHEM 1403630] Geringd op 30 september 2001 door Jurrie Ottens als na 1e kj. bij Fraamklap en op 30 augustus 2003 dood gevonden door Albert-Erik de Winter in de

Tureluur – Ellerhuizen – 17 mei 2010

weilanden bij Middelstum als verse plukrest van een roofvogel.

Goudplevier *Pluvialis apricaria*

[ARNHEM 1469031] Geringd op 13 november 2004 als na 1e kj. bij Ten Boer door Jurrie Ottens en teruggemeld op 28 januari 2008 als geschoten in Hamford Water in Engeland (51°52' N, 01°15' O), afstand 401 km richting zzw.

Een selectie uit de vele terugmeldingen van de 6233 Goudplevieren die tussen 1992 en 2010 door Jurrie Ottens in de provincie Groningen zijn geringd, zie verder de wilsterpagina op www.avifaunagroningen.nl.

Tureluur *Tringa totanus*

[PARIS GE 47555 met kleurringen] Geringd op 4 juli 2008 als na 2e kj. in het Réserve naturelle de Moëze-Oléron (45°54' N, 01°02' W) in het zuidwesten van Frankrijk. In mei 2010 door Rob Lindeboom ontdekt als broedvogel bij Ellerhuizen. De vogel zat in de tweede helft van mei met minimaal

twee jongen in het nieuwe plas-drasgebied bij Ellerhuizen. Afstand 980 km, richting noordoost. In dit natuurreservaat van de LPO (de Franse vogelbescherming) wordt veel onderzoek gedaan aan steltlopers. Men heeft er sedert 2002 al 1050 Tureluurs geringd. Een andere vogel (PARIS GE 45383) was hier op 13 juli 2007 als 1e kj. gekleuringd en werd op 5 juli 2009 door Arne Hegemann in de Ezumakeeg gezien. Ook de al twee jaar bij Karding broedende gekleuringde Grutto (aflevering 20, *Gors* 38: 45) was in hetzelfde Franse gebied geringd.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[ZAGREB LA 19947 met wit S297] Geringd op 31 januari 2010 door Luka Jurinovic als 2e kj. op de vuilstort van Zagreb in Kroatië (45°45' N, 16°01' O). Tussen 12 december 2010 en 26 januari 2011 regelmatig gezien langs de Leegeweg bij de wijk Vinkhuizen (stad Groningen). Afstand 1075 km, richting noordwest. Het eerste geval van een Kokmeeuw uit Kroatië in Groningen.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[MOSKWA PS 12043] Geringd op 22 juni 2010 als nestjong bij Moermansk (Rusland, 68°59' N, 33°10' E). Op 19 december 2010 door Henk Oosterhuis in Leek afgelezen en hier later die dag door René Oosterhuis gevangen. De vogel, een vrouwtje op grond van de kopmaten (koplengete 74,8 mm, snavelhoogte bij nok 7,4 mm), kreeg een kleurring (wit LND) en werd ook op 20 en 21 december in Leek gezien. Afstand 2216 km, richting zuidwest. De meest noordelijk geboren Kokmeeuw die tot nu toe in Groningen is gezien.

Stormmeeuw *Larus canus*

[MOSKWA ES 16674] Geringd op 19 juli 2010 als nestjong op een eilandje in het Ladoga-meer in Rusland (61°20' N, 30°57' O). Op 18 december 2010 door Frank Majoor gevangen bij de Oostersluis in de stad Groningen. De vogel kreeg een kleurring (wit E8VV) en op grond van maten en andere kenmerken is het een vrouwtje van de ondersoort *canus*. Afstand 1697 km, richting zzw.

Stormmeeuw *Larus canus*

[MOSKWA PS 11681] Geringd op 22 juni 2009 als nestjong op een eilandje in de Witte Zee bij Kandalaksha in Rusland (67°04' N, 32°29' O). Op 3 en 4 maart 2010 zag Klaas van Dijk deze vogel in het Noorderplantsoen in de stad Groningen. Afstand 2079 km, richting zuidwest.

hybride Zilvermeeuw x Pontische**Meeuw *Larus argentatus kolonia***

[GDANSK DN 13659 met groen 86P1] Geringd op 18 mei 2006 als nestjong bij Włocławek in het midden van Polen (52°39' N, 19°08' O). In deze kolonie broeden Zilvermeeuw, Pontische Meeuw, Geelpootmeeuw en hybriden door elkaar en meestal is het daarom niet mogelijk de juiste naam aan nestjongen te geven. De moeder van groen 86P1 leek sterk op een Zilvermeeuw. In deze kolonie broeden vooral Zilvermeeuwen en volgens voorschriften van de Poolse Ringcentrale worden nestjongen in dergelijke gemengde

kolonies *L. a. kolonia* genoemd. Groen 86P1 werd op 18 april 2009 weer in de broedkolonie gezien en werd toen geïdentificeerd als Pontische Meeuw. Peter de Boer zag de vogel op 16 november 2010 in de haven van Lauwersoog, afstand 870 km, richting west. Vervolgens zag Carl Zuhorn op 22 januari 2011 tijdens de midwintertelling de vogel op het strand van Vlieland.

Pontische Meeuw *Larus cachinnans kolonia*

[GDANSK DN 18606 met geel PDHN] Geringd op 27 mei 2010 als nestjong bij Paczków in het zuidwesten van Polen (50°29' N, 16°58' O). In deze gemengde kolonie broeden vooral Pontische Meeuwen en de nestjongen worden daarom *L. c. kolonia* genoemd. Dick Veenendaal zag de vogel op 10 augustus 2010 in de Eemshaven, afstand 764 km, richting WNW. Vervolgens werd hij op 19 oktober 2010 in Den Haag gezien (zie foto). Een andere vogel, GDANSK DN 18723 met geel PDUS, werd ook op 27 mei 2010

Pontische Meeuw, geel PDHN – Den Haag – 19 oktober 2010

als nestjong in deze kolonie geringd en werd door Holmer Vonk op 10 september 2010 na affloop van een wadvogeltelling op Schiermonnikoog gezien (afstand 809 km, richting WNW).

Het op naam brengen van 'grote meeuwen' die in Polen zijn geboren is vaak erg lastig en dat bleek ook hier het geval te zijn. Dick Veenendaal en Holmer Vonk dachten allebei een jonge Zilvermeeuw gezien te hebben, maar zie de foto van geel PDHN die later in Den Haag werd gemaakt. Peter de Boer had groen 86P1 als Pontische Meeuw geïdentificeerd, maar Carl Zuhorn had hem als Zilvermeeuw genoteerd.

Visdief *Sterna hirundo*

[ARNHEM Z 053524 met wit CEF] Geringd op 14 juni 2010 in de Eemshaven door Derick Hiemstra als broedvogel op het nest. Het nest bevatte een ei en een pas uitgekomen jong. De vogel is na de ringdatum niet meer in of rond de broedkolonie gezien. Op 9 en 10 oktober 2010 zag Olivier Lалуque de vogel op de noordpunt van Ile d'Oléron in het zuidwesten van Frankrijk (46°02' N, 01°24'

W). Afstand 1010 km, richting zuidwest. Pas de eerste melding uit het buitenland van de Visdieven die al een aantal jaren door Derick Hiemstra bij Delfzijl en in de Eemshaven worden gekleurringd.

Kerkuil *Tyto alba*

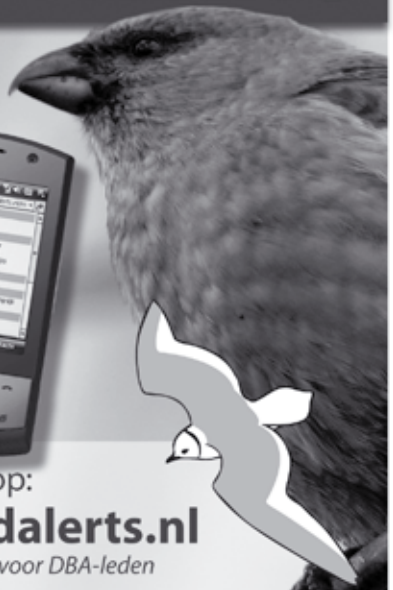
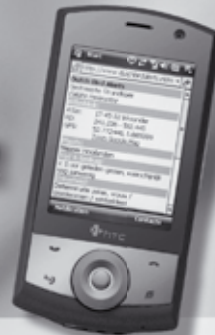
[HELGOLAND 4247254] Geringd op 24 augustus 2000 als nestjong bij Minden in Duitsland (52°19' N, 08°52' O). Op 26 februari 2002 door Albert-Erik de Winter als raamslachtoffer vers dood gevonden in Toornwerd. Afstand 189 km, richting noordwest. Er zijn meer vondsten in Groningen van Kerkuilen die als nestjong in Duitsland waren geringd.

Pimpelmees *Parus caeruleus*

[ARNHEM AP 44615] Geringd op 3 oktober 2010 door Derick Hiemstra als 1e kj. mannetje in Koartwâld bij Surhuisterveen. Op 13 december 2010 door onderzoekers van de RUG tijdens een nachtelijke nestkastcontrole teruggevangen in nestkast 1201 in het Vlinderbalgbos in de Lauwersmeer. Afstand 21 km, richting NNO.

DUTCH BIRD ALERTS

het laatste
vogelnieuws
direct op je
mobiel !!

Kijk direct op:

www.dutchbirdalerts.nl

Jaarabonnement EUR 36,00 voor DBA-leden